

ILUARSISSUT

Isumaliutissiissut 7. novemberimik ulluligaq taarserpaa
(immikkoortunik amigaataasunik ilanngussineq)

**Namminersornerullutik Oqartussat kommuunillu inissiaataannik attartortittakkanik
inissiatut imaluunniit illutut nammineq pigisatut tigusisarneq pillugu Inatsisartut**

peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat

(Inissianik attartortittakkanik pigisatut inissiannngortitsineq, kaaviaartitsinissamut inerteqqut,
piffissaq sioqqullugu taarsigassarsianik akiliineq il. il.)

Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisumit saqqumiunneqartoq

pillugu

Sanaartornermut Ataatsimiititaliap

Siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Sanaartornermut Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Juliane Enoksen, Inuit Ataqatigiit, Siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napãtôk, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Adam Kristensen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Kristian Therkelsen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Lars Poulsen, Siumut

UKA 15. Oktober 2024-imi ulloq siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Allanguutissatut siunnersuut Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfiup ineqarnermut imikkoortumut inissianik aningaasalersueriaatsinik nalilersuina tunngavigalugu suliarineqarpoq. Nalilersuineq inatsisit misissorneqarnerannik kommunillu aamma naalakkersuisoqarfiit namminneq misilittagaat ingerlatsinerminnillu nalilersuinerannik tunngaveqarpoq.

Nalilersuinerit taakkua tunngavigalugit allannguutissat tulluuttut suliarineqarput:

- Aalajangersakkami Naalackersuisut imaluunniit kommunalbestyrelsip nammineq suliniuteqarnermikkut pisortat inissiaataannik attartortittakkanik inissiatut nammineq pigisanngortitsisinnaanerannik periarfissiivoq. Inissiat nammineq pigisatut allanngortinneqartut tamatuma kingorna attartortooreersunut tuniniarneqassapput.
- Pisortat inissiaataannik tunisineq aallaaviatigut niuernermining nalinganut naapertuuttumik pisinermi akianut tunineqassaaq, taamaattorli inissiap inittussusaanut m²-imut minnerpaamik 7.000 kr.-neqassaaq.
- Attartortup ukiunik attartorsimanera tunngavigalugu tunisinermi akimik maannakkut appaasarneq tunisinermi akit 20 %-imik appartinneqarnissaanik allanngortinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.
- Najugaqarfinni illuummik qularnaveequsiilluni aningaasalersuisinnaanngiffiusuni pisinermi akip 50%-iinik pisortanit taarsigassarsinissaaq periarfissanngortinneqarpoq. Taamaalilluni pisinermi akit nikingassutaannut qularnaveequsiissummut uppersaatip 30%-ianik, akip 50%-ianut pisortat taarsigassarsianik aamma aningaasateqarfimmiit taarsersugassarsinermit 20%-ii pisineq aningaasalersorneqarsinnaassaaq.
- Inuusunnerusunut piserngaartunut periarfissat pitsaannerusut pilersinniarlugit inuusuttut 30-it ataallugit ukiullit inissaateqariinngitsut attartortut assigalugit atugaqartinnissaat siunnersuutigineqarpoq. Taamaalillutik inuusuttut 30-it ataallugit ukiullit attartortut inissianik attartukkanik allanngortinneqarsimasunik pisisunut piumasagaatit assigalugit akikillisaaffigineqarlutillu aningaasalersuisoqarnissaanik pissarsisinnaassapput.
- Taarsigassarsiat siuliani taaneqartut allanngortinnissaannut imaluunniit illuutip allatut pingaarnersiuiiffiginissaanut ilaasumik taarsigassarsiarititaasimasut pillugit pisortani oqartussaasup ataqqinninnermut nalunaaruteqartarnissaanut pinnaatitaaffiliisoqarnissaanut aalajangersaasoqarpoq aamma inissiap ilaata akiitsoqarfiunngitsup qularnaveequsiunneranut atasumik.

Siunnersuummi immikkoortuni pingaarnermi pisortat inissiaataat attartortittakkat inissiatut nammineq pigisatut allanngortinnissaannut Naalackersuisut imaluunniit kommunillu, nammineq suliniuteqarnermikkut, aalajangiisinnaanngortillugit, nutaamik malittarisassaliortoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq attartortup ukiunik attartorsimanera tunngavigalugu tunisinermi akimik maannakkut appaasarneq nalinginnaasumik procentinngorlugu appaasarnermut allanngortinneqassasoq, najukkani illuummik qularnaveequsiilluni taarsigassarsiamik pissarsiffiusinnaanngitsuni pisinermi akip 50%-ianut pisortat taarsigassarsisitsisinnaanissaaq periarfissanngussasoq, inuusuttullu 30-it ataallugit ukiullit suli inigisaminnik piginnittunngorsimannngitsut, attartortut atugaannut assigiissillugit, taamaaliornikkut inissiamik attartukkaminnik nammineq piginnittunngornissamut periarfissaat pitsanngorsarneqassapput.

Allannguutit 1. Januar 2025-mi atuutilissapput.

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Siunnersuut partiinit naalackersuisuutitaqartunit taparserneqarpoq, innutaasut namminneq inissiassaminnik pilersorsinnaanissaminnik periarfissaqartinneqartariaqartut isumaqatigiissutigineqarpoq.

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani Namminersorlutik Oqartussat inissiaataannik aserfallassimasunik iluarsartuussinissamut pilersaarutaata aningaasalersorneqarnissaa annertuumik oqallisigineqarpoq. Inissiat iluarsartuunnissaanut qanoq kikkullu akiliisuussanersut isumaqatigiinngissutaavoq.

Inissiat iluarsartuuttariaqarnerat amerlanernit isumaqatigineqarpoq partiinillu amerlanernit siunnersuut ataatsimiititaliamit suliarineqarnissaa innersuussutigineqarpoq.

Tusarniaanermut akissutit

Siunnersuut tusarniaaneq piffissami 17.08.2024-miit 14.09.2024-mut ingerlanneqarpoq. Naalackersuisut siunnersuut tusarniaassutigineqarmat tusarniaanermut akissutini tiguneqartuni oqaatigineqartut siunnersuummut ilannguppai oqaaseqaatinilu ilanngullugit.

Naalackersuisut tusarniaanermut akissutigineqartut tunngavigalugit inatsisissatut siunnersuummut allannguutissaqanngillat. Tusarniaanermut akissuteqartunit inatsisissatut siunnersuut ajunngitsumik tiguneqarpoq.

Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Inatsiseqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfik tusarniaanermut akissutimini allappoq Air bnb inuussutissarsiummik aalajangersimasumut ingerlatsinerneq taaguutaanngitsoq, imaamat inissianik attartortut/inissianik pigisaqartut sulinnigiffeqartillutik angalanerminni takornarianut inissiaatiminnik imaluunniit ineeqqamik ataatsimik attartortitsisinnaasut. Inissiap annerusumik najugaqarfittut suli atorpoq taamaammallu pingaarnertut inuussutissarsiorfittut atorneqarnani. Tassunga Naalackersuisut akissuteqarnermini allappoq, inissiat pisortanit taarsigassarsiffigineqartut taamaallaat piginnittumut taassumalu inoqutigiivinit najugassatut aalajangersimasumillu najugaqarfittut atorneqarsinnaammata.

INI A/S-p Namminersorlutik Oqartussat aamma kommunit inissiat allanngortinneqartut qanoq sukkatigisumik tuniniassaneraat ernumassutigaa, naatsorsuutigineqarpoq, aallaqqaammut Naalackersuisut naatsorsuutigaat, siullermik illuut ataaseq inissiatut nammineq pigisatut allanngortinneqassasoq, inissiallu tuniniarneqarlutik. Tamanna misilittagaqarnermik kinguneqassaaq, ajornartorsiutaasullu attuumassuteqartut qulaajarneqassallutik, soorluttaaq inissiat nammineq pigisanngortitat attartortinneqartut aquunneqarnissaat aqqissuunneqassasoq.

Tamatuma avataatigut INI A/S-imit tikkuarneqarpoq, attartortup inissiamik pisinerani piginnittumut aningaasaliissutitigut iluanaarutininik akiliuteqarnissaq atorunnaassasoq, aamma PA-mut (pilersaarutaasumik aserfallatsaaliuneq) immikkoortitsisoqartassasoq PPV¹. INI A/S tusarniaanermut akissuteqarnermini pissutsinik taakkuninnga naatsorsuisimavoq naliliivorlu, attartortut inissiamut akiliutigisartagaat inissiamik attartukkaminnik pisiniarunik inissianut akiliutigisartagaasa 30 %-it missaanni qaffassasut. Taamatuttaaq, INI A/S-ip tikkuarpaa, Namminersorlutik Oqartussat inissiat attartortagaannut aserfallatsaaliuinissami kinguaattoorutit 3,8 mia. koruunit aamma 6,3 mia. kr. missaanniittunik taamaalillunilu piffissaliunneqartoq apeqqutaalluni agguaqatigiissillugu katillugit 688.193 koruunit 1.131.896 koruunit tungaannut aserfallatsaaliuinissami kinguaattoorutininik missaanniittunik malitseqassalluni. Naalackersuisut erseqqissumik akissuteqarfiginngilaat, eqqortumik naatsorsuisoqarsimanersoq, oqaatigiinnarluguli, attartortittakkat inissiatut nammineq pigisatut allangortinneqarnissaanni aningaasaqarnikkut inissisimaneranik, aserfallatsaaliinissamut naatsorsuutigisamik aningaasartuutissat, matumani aserfallatsaaliinermi kinguaattoorutit ilanngullugit paasissutissiinissaminnik pisussaaffeqartut. Ataatsimiititaliamit siunertamut tulluutinngitsutut isigineqarpoq, tusarniaaffigineqartup siunnersuuteqartup naatsorsorsimasai nalinginnaasutut arlalitsigut akissuteqarfigineqarnera, naatsorsuinerit eqqortuunersut eqqunngitsuunersulluunniit taamaalilluni ersarlulermat. Taamaammat ataatsimiititaliamit tassunga atatillugu isumaqarpoq, attartortut inissiamik pisinissaminnik neqeroorfigineqarnerminni inissiap akilersinnaanerani naliliinissaanni tamanna apeqqutaajumaartoq.

Ineqarnermut Attaveqasersuutinullu Naalackersuisumik ilisimatitseqatigiiffiusumik ataatsimiinneq

Immikkoortup ataatsimiititaliamik suliarineqarneranut atatillugu Ineqarnermut Attaveqasersuutinullu Naalackersuisoqarfiup ataatsimiititaliaq 18. oktober 2024-mi ilisimatitseqatigiiffiusumik ataatsimiinnissamut qinnuigisimavai. Ineqarnermut Attaveqasersuutinullu Naalackersuisoqarfimmit ilisimatitseqatigiiffiusumik ataatsimiinnissamut aggersaassut isumaliutissiissummut uunga ilanngussatut 1-tut ilanngunneqarpoq.

Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Siunnersuutip piviusunnigortinnerani aningaasatigut kingunerisassai siunnersuutip nalinginnaasunik oqaaseqaatini allaaserineqarput. Siunnersuut inuussutissarsiutinik ingerlataqartunut aningaasatigut allaffissornikkullu sunniuteqassanngitsoq nalilerneqarpoq siunnersuullu avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut sunniuteqassanngitsoq nalilerneqarpoq.

Taamatuttaaq Namminersorlutik Oqartussat kommunillu inissiaataasa attartortakkat inissianut nammineq pigisanut allangortinnerini kingornalu taakku tunineqarnerini inissianut attartortittakkanut aningaasaatinit iluanaarutinit isertittakkat annikillinerannik

¹ Pilersaarutaasumik aserfallatsaaliinissamut

malitseqartussaassaaq. Inissiap attartukkap nammineq pigisatut tigungissaanut periarfissamik attartortut qassit atuerusussanersut siuumoorlugu ilisimaneqanngimmat, aningaasaatinit iluanaarutinit isertitat allanngornerisa missiliornissaat nalorniarpoq.

Aammattaaq allassimavoq, inissiat nammineq pigisat allanngortinnerinut tunineqarnerinullu atasumik ataasiartumik aningaasartuutit arlaliussasut. Taamaamat Namminersorlutik Oqartussat kommunillu piginnittut peqatigiiffiannik pilersitsinermut, malittarisassat suliarinerinut illumilu inissianut nammineq pigisanut agguarnerinut aningaasartuutinik akiliissapput. Naliliisoqarpoq illumut ataatsimut allanngortinneqartumut aningaasartuutit 50-100.000 kr.-nik annertussuseqassasut. Aningaasartuutit allat allaffissornermullu aningaasartuutit oqaaseqaatini allaaserineqarput taakkualu ataatsimiititaliamit innersuussutigineqarput.

Siunnersuut innuttaasunut allaffissornermullu sunniuteqassanngitsoq nalilerneqarpoq. Naalakkersuisut kommunillu inissianik attartortunut innuttaasunullu allanut inissiamik piginnittunngornissaannik neqeroorfiginnissinnaanissaannut annertunerusumik siunnersuut periarfissiissaaq.

Ataqqinninnermik tulleriarnerinermullu uppersaammik Naalakkersuisut kommunalbestyrelsillu nalunaaruteqarsinnaanerat pillugu siunnersuut inissianik attartortittakkanik allanngortinneqarsimasunik pisortanit taarsigassarsinikkut taarsigassarsinernut tamarmiusunut ingerlaavartumik tulluarsaanissamut pitsaanerulersitsinissamullu innuttaasunut periarfissiissaaq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Aallaqqaatitut oqaatigineqassaaq siunnersuutit innuttaasunut inuiaqatigiinnullu kingunerisassai nalinginnaasut pillugit uummaarissumik oqallittoqarnera ataatsimiititaliamit maluginiarneqarmat. Inatsisissatut siunnersuut inissianik iluarsartuusseqqinnissap ilagigaa ataatsimullu isigalugu Namminersorlutik Oqartussat inissiaataannik ikilisaanerussammat innuttaasullu namminneq inissianik pilersornissaannik annertunerusumik periarfissaqalersitsinissaannut tapertaanera aammattaaq ataatsimiititaliamit eqqumaffigineqarpoq. Pisortat inissiaataat attartortittakkat inissiatut nammineq pigisatut allanngortinnissaannut Naalakkersuisut imaluunniit kommunit, nammineq suliniuteqarnerat nutaartaavoq.

Ataatsimiititaliaq Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisumik ataatsimeeqateqarnermini aqqissussaaq attartortumiit piginnittuunermut tunngasuteqartunik paasissutissanik tigusaqarpoq. Inatsisissatut siunnersuummit takuneqarsinnaavoq attartortut innuttaasullu pisortat inissiaataannik pinsinnaannik periarfissaat allannguinnermit pitsanngorsarneqarmat. Immikkut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq najukkani

illuummik qularnaveequsiilluni taarsigassarsiamik pissarsinissamik periarfissaqanngitsuni, pisinermi akip 50%-ianut pisortat taarsigassarsisoqarnissaanik periarfissiisoqassasoq. Siullermeerlutik pisisartunut inuusuttunut inissianik niuerfinnut aamma ajornannginnerusumik periarfissaqalersussaapput.

Pisortat inissiaataanik tunisinermut inissiap initussusaanut kvadrat meterimut akia minnerpaamik 7.000 kr.- mut inissinneqarsimanera oqallisigineqangaatsiarnera ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Ilanngussaq 1-mit takuneqarsinnaavoq, akip minnerpaaffissaanut peqqutit tassaammata illoqarfiit anginerusut avataanni inissianik nammineq pigisanik allanngortitsineq, inissiat nammineq pigisat piviusumik pisiarinerini akiinit appasinnerullutik akeqarsinnaaneri.

Tusarniaanermut akissuteqartunut Sulisitsisunut aamma INI A/S-imut siunnersuuteqartoq allappoq, inissiarsumi attartortittakkami attartortittakkat inissiatut nammineq pigisatut allanngortinneqarnissaannik Naalakkersuisut aamma Kommunalbestyrelsit aalajangiitinnagit, inissiat nammineq pigisatut tuniniarneqarnissaat sioqqullugu pisisussaqaarnersoq naliliisoqarsimassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Tamatuma avataatigut naatsorsuutigineqarpoq, siullermik illuut ataaseq inissiatut nammineq pigisatut allanngortinneqassasoq, inissiallu tuniniarneqarlutik.

Ataatsimiititaliap tamanna pitsaasutut isigaa, siunnersuuteqartup tamanut ammasumik neqerooruteqartarnermut nalimmassaanissaq oqaatigineqarmat, maluginiarneqarporli aamma, inatsisissatut siunnersuut oqaaseqatigiit taakkuninnga Imaqanngimmat/allanneqarsimannngimmata, soorluttaaq misiliutissamik aaqqissuisoqarsimannngitsiq aamma siunnersuutip nalilersorneqarnissaa. Taamatuttaaq ukiut arlallit ingerlareernerani inatsit atorunnaarnissaanut imaluunniit inatsisip nalilersornissaanut tunngassutilinnik aalajangersaasoqarnissaanik ersittoqanngilaq. Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, siunertamut tulluuttuussagaluartoq inatsisissatut siunnersuummit takuneqarsinnaasuuppat.

Inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq, ” *Inissiat nammineq pigisat taamatut isikkoqartillugit allanngortinneqarnissaat tunineqarnissaallu naatsorsuutigineqarpoq.*”²

INI A/S tusarniaanermut akissuteqaatimini allappoq nassuiaatigalugulu, Namminersorlutik Oqartussat inissiat attartortagaannut aserfallatsaaliuinissami kinguaattoorutit 3,8 mia. koruunit aamma 6,3 mia. kr. missaanniittut. 18. oktober 2024 ilisimatitsiviusumik ataatsimeeqateqarnermi ajornartorsiutaasinnaasoq taanna apeqqutigineqarpoq, siunnersuuteqartumit tassunga akissutigineqarpoq: ” *Namminersorlutik Oqartussat inissiaataat ilaat ima ajortigimmata inissiat, taamaalillunilu nutarterinissamut akisussaaffik, aningaasartuutissallu attartortumut*

² Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit nalinginnaasut qallunaatoortaanii qupperneq 5.

tunniunneqarunik akisussaassuseqarnerunavianngitsoq nalilernerqarpoq. Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq, inissiat nutarterneqarnerat ilutigalugu inissiat ataavartumik tunniunneqartassasut³”.

Ataatsimiititaliamit paasineqarpoq, inatsisissatut siunnersuutip oqaasertai aalajangersakkamut tassunga naapertuutinngimmata. Ataatsimiititaliap taamaammat ersarluttutut isigaa, inissiat piginneqatigiilluni inissiatut allanngortinneqannginnerini nutarsarniarneqarnersut. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, aningaasatigut kingunerisassaasa allaaserineqarneranni aserfallatsaaliinermut aaqqissuussinermulluunniit aningaasartuutaasussat ilanngunneqarsimannimmata. Ataatsimiititaliamit tamanna qulaajarneqaqqaartariaqartoq isumaqarfigineqarpoq.

Namminersorlutik Oqartussat inissiaataannik iluarsartuusinermit immikkoortutut ilaasoq Naalackersuisut atortussani allassimmammata naggataatigut ataatsimiititaliamit peqatigitillugu oqaatigineqassaaq.

Taanna kingusinnerusukkut naalackersuinikkut sulinermit isumaqatigiissuteqarnermilu pissaaq.

Ataatsimiititaliap inassutai

- Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqaigiit Siumullu ilaasortaataa siunnersuutip akuerineqarnissaa inassutigaat

³ Jf. PowerPointit qallunaatuut ataatsimiinnermi tunniunneqartuni qupperneq 13-miittut. Apeqqummut: ”Inissiat isatertariaannaat tunissavagut?”

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummillu allassimasutut paasinnilluni matumuuna ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Juliane Enoksen
Siulittaasoq

Jens Napâtôk'
Siulittaasup tullia

Adam Kristensen

Jens Kristian Therkelsen

Lars Poulsen